

XX

Kronika

XX

Louis Hjelmslev

* 3.10.1899 - † 30.5.1965

Louis Hjelmslev se narodil v Kodani. Zájem o jazykovědu v něm posílila četba díla O. Jespersena. Za studií na kodaňské universitě poslouchal zejména přednášky Holgera Pedersena a Kristiana Sandfelda. V r. 1921 studoval v Litvě u Bugy, v letech 1923-24 v Československu u Zubatého, v letech 1926-27 byl v Paříži u A. Meilleta a J. Vendryese. R. 1928 uveřejnil svou první knižní práci Principes de grammaire générale, Kodaň. Z jeho pobytu v Lipsku u Gerullise (r. 1929) vznikla další jeho kniha Etudes baltiques, Kodaň 1932, kterou v téže roce obhájil jako doktorskou disertaci. V letech 1934-1939 buduje spolu s H.J. Uldallem lingvistickou teorii, kterou nazývá glosematikou. V r. 1935 vydává La categorie des cas. Etude de grammaire générale I, (Acta Jutlandica VII), v r. 1937 díl II (Acta Jutlandica IX). V r. 1937 se stal profesorem srovnávací jazykovědy na kodaňské universitě (po Holgeru Pedersenovi). Spis Omkring sprogetiens grundlaeggelse vychází v Kodani 1943 (anglický překlad Prolegomena to a theory of language je z roku 1953 a ruský v Novoje v lingvistike 1 z r.1960). Posledními jeho knižními publikacemi jsou Almindelig fonetik (Obecná fonetika), Nordisk laerebog for talepaedagoger I, Kodaň 1954, s.233-307 a populární spis Sproget (Jazyk). En introduction, Kodaň 1963. V r. 1959 vyšel k jeho šedesátým narozeninám soubor jeho vybraných obecně jazykovědných statí Essais linguistiques (jako Travaux du Cercle linguistique de Copenhague XII). V r. 1931 založil Kodaňský lingvistický kroužek a v r.1939 spolu s V. Brøndalem časopis Acta linguistica, jehož hlavním redaktorem byl.

Udržoval kontakty s pražskou školou, přednášel v Praze a Brně r.1937 a v Praze a Bratislavě r. 1947 publikoval v jejích orgánech (SaS, TCLP). Zastával možnost a důležitost ryze abstraktního formálního studia jazykového systému (i když uznával možnost a důležitost jazyka i z jiných hledisek). Tím patří k průkopníkům matematického myšlení v lingvistice.

Pavel Novák